

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. V. Vtrùm Deus cognoscat futura contingentia in suis Ideis, aut in
decreto, vel supercomprehensione causæ creatæ liberæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

X. Dicitur, Aternitas Dei actu correspondet omni tempori.

Objicies tertio: Aternitas Dei actu completur præterita, præsentia, & futura; est quippe duratio Dei actu infinita: ergo non minus correspondere debet omni tempori, quam immensitas omni loco; neque hoc habere debet successivè, ita scilicet, ut hodie correspondeat & coexistat huic diei, cras sequenti, & sic deinceps; hoc enim modo non erit duratio actu infinita, seu actu durans infinitè, sed paulatim in duratione crecet, quod dici non potest: ergo actu correspondet, & coexistit omni tempori.

XI. Aternitas dicitur modis à Theologis soler.

Ad solutionem notandum, Aternitatem sumi dupliciter; vel pro infinito quodam spatio temporis imaginarii, tam à parte antè, quam à parte post, & in hoc tempore imaginario sunt omnia quæ durant, non minus quam res omnes quæ existunt, sunt in spatio imaginario loci. Secundò, & magis propriè sumitur aternitas à Theologis, ut à S. Thoma hic, quæst. 10. art. 1. ex Boëtio, lib. 3. de Consolatione, prosâ 2. quòd sit *Interminabilis vite beata tota simul & perfecta possessio*. Hæc, inquam, est aternitas propriè sumpta, seu ipsa inæcreata Dei aternitas, quæ indivisibilis est, & tota simul, ipsa nempe substantia Dei, qui, quidquid est, simul est ac semper. Hæc itaque aternitas essentialiter est determinata ad coexistendum omni tempori, seu aternitati illi extrinsecæ, infinitati temporis imaginarii, tam à parte antè, quam à parte post.

XII. Quo pacto Aternitas Dei, omnia in se tempora completatur.

Per hæc, facilis est responsio ad argumentum: dico itaque, aternitatem Dei continere omnia tempora, non actu & formaliter eis jam coexistendo, sed virtualiter, quatenus videlicet ex sua natura essentialiter est determinata ad iis, prout successivè fluunt, coexistendum. Sicut enim in hoc sita est natura Immensitatis, non ut in omnibus locis omni spatio locali coexistat, sed ut essentialiter sit determinata ad coexistendum omni spatio, non similitate spatii, sed sui; ita & Aternitas similitate sui determinata est ad correspondendum omni tempori, non similitate temporis.

Dicitur nequit Deus plus hodie durasse, quam heri.

Licet autem Deus heri non coexistit hodierno diei, non tamen dici potest hodie plus durasse, quia duratio Dei sita est in intrinsecâ illa determinatione ad coexistendum omni tempori, quæ eadem est heri, & hodie, & ab aeterno: sicut baculus fixus ad ripam, vel in medio præterlabentis fluminis; vel, ut magis appositè fortè Molina, ut centrum in medio circuli, circa illud successivè, & per partes ducti.

XIII. Non afferunt Patres, Deo omnia ab aeterno esse præsentia.

Ad auctoritatem Patrum dico, eos non tam affirmare, omnia Deo esse præsentia, quam nihil ei esse præteritum, aut futurum: cujus rationem reddunt aliqui, quòd præteritum & futurum dicant successivè in esse, inter ea quæ sibi sunt præterita, & futura, ita ut unum esse incipiat post aliud, & fuerit antequam aliud inciperet, quæ in Deo respectu creaturarum, & è contrâ inveniri non possunt. Secundò dici potest, eos, quando asserunt, nihil Deo esse præteritum & futurum, de intrinsecâ Dei duratione esse locutos. Tertio: de præsentia objectiva: quæ responsio magnum habet fundamentum in S. Augustino, & S. Anselmo, dicentibus Deum habere electos apud semetipsum, non in sua natura, sed in præsentia: quòd etiam ex S. Gregorio & Boëtio ostendit Suarez hoc Opusc. lib. 1. cap. 7. num. 18.

XIV. Quo sensu Patres Deo negantur videntur præscientiam, & tantum ei concedere scientiam.

Quando verò Sancti Patres negare Deo videntur præscientiam, & solum concedere scientiam, seu notitiam rerum præsentium, non futurorum; vel volunt non esse in eo præscientiam, qualis est nostra de futuris, nempe conjecturalem, sed certam,

sicut nos habemus de præsentibus, & de iis quæ oculis intuemur, licet infinites nostrâ perfectiorem & certiorum. Vel intelligi possunt, non esse in Deo præscientiam, seu scientiam, quæ ita sit ante existentiam rerum futurarum, ut prius desinat quam illæ existant, & consequenter non sit illis præsens, ut in cognitione nostrâ frequenter contingit. Tandem, dici potest, velle fortassis Patres, esse æquivalenter res omnes præsentibus Deo ab aeterno: perinde quippe est quoad certitudinem & claritatem cognitionis Divinæ de ipsis, ac si etiam ab aeterno omnes extitissent: quæ solutio in re fortè coincidit cum primâ. Quod verò non negaverint Patres Deo præscientiam in omni rigore, quòd particula prædenotet antecedentiam realem scientiæ ad rem scitam, quasi hæc antecedentiam respectu creaturarum Deo nolint concedere, videtur certum, cum concedant ei Prædestinationem, quæ tamen non minus dicit antecedentiam quam præsentiam. Videatur Suarez hoc Opusc. cap. 7. & Arrubal d. 41. ubi fusè & optimè testimonia Patrum declarant.

Res omni Deo sunt æquivalenter præsentibus ab aeterno.

Ad id tandem quod objici posset in propositione hac, *Antichristus nunc coexistit Deo*, aut è contrâ, posse illud nunc significare solum instans seu nunc Aternitatis: dico, non ita se rem habere; nam prout à nobis hæc propositiones concipiuntur, significant coexistentiam duarum rerum in tempore extrinsecò: sicut nec dicere possumus, *Leodium hic coexistit Rome*, quia nimirum in eodem spatio locali non conjunguntur; sed nec Antichristus conjungitur in eodem spatio temporis Deo; ergo. Imò, licet Deus possit dicere, *Londonium mihi correspondet, seu coexistit hic*, designando scilicet spatium Londinense, non tamen *Antichristus nunc mihi coexistit*, quia verè ei nunc non coexistit, imò ne quidem existit.

XV. Quem sensum facit hæc propositio: Antichristus hic coexistit Deo.

SECTIO QUINTA.

Utrum Deus cognoscat futura contingentia in suis Ideis, aut in decreto, vel supercomprehensione causæ creatæ liberæ.

Quoad primum, Bannez hic, a. 13. Cajet. ibidem, Alvarez Disp. 14. Molina hic, d. 15. Granada 1. p. tract. 4. de Scientia Dei, disp. 4. sect. 3. num. 16. & alii affirmant, Deum futura contingentia in suis Ideis cognoscere. Sed contrâ: Ideæ enim nihil aliud sunt, quam ipsa Dei essentia, vel scientia: cum ergo hæc nullam cum rebus contingentibus habeant connexionem, videri in iis nullo modo possunt. Quòd si quis Scientiam Dei liberam vocare velit Ideam, in hac, fateor, videri poterunt futura contingentia; sed illa prius terminatur ad futura in seipsis, non quidem et eorum causa, (scientia enim visionis, ut supra diximus, non est causa rerum) sed in quantum jam futura sunt, immediatè cognoscit. Sine autem scientia libera vocanda Ideæ, dicitur Disp. vigesima quintâ.

I. Futura contingentia Dei in suis Ideis cognoscere affirmant multi.

Contraria itaque sententia omnino est tenenda; Deum scilicet in suis Ideis futura contingentia non cognoscere: Ita Suarez Opusc. de futuris conting. lib. 1. cap. 4. Vasquez hic, disp. 65. cap. 1. Tannerus 1. p. disp. 2. q. 6. dub. 7. num. 1. Idem docet Scotus in 1. d. 39. §. *Contra rationes*, quem sequuntur Scotista. Est etiam sententia Nominalium, Ockami, Gregorii, Gabrielis in 1. d. 38. & aliorum.

II. Probabilius est Deum futura contingentia in suis Ideis non cognoscere.

Ratio,

III. Ratio præter dicta, est: Ideæ enim Divinæ sunt de rebus possibilibus, sicque necessariæ; unde etiam antecedunt omne decretum Dei liberum: ergo in iis videri nequeunt futura contingentia; hæc enim semper supponunt decretum liberum, utpote sine quo non essent omnino futura. Si autem dicat quispiam, Ideas Divinas includere decretum liberum, aliò transfert questionem; perinde enim tunc erit querere, utrum futura contingentia videri possint in Ideis, ac querere utrum videri possint in decreto: de quo jam dicitur.

IV. Quoad secundam itaque, possint Deus cognoscere futura contingentia in decreto suæ voluntatis, rejiciendum est imprimis immane illud hæreticorum pronuntiatum, Deum scilicet peccata hominum ideò ab æterno præscripsisse, quia decreto suo ordinavit ut fierent. Addunt ulterius, adulterium Davidis, prædictionem Iudæ, & reliqua mortalium peccata, supra quædam naturæ esse libera, & contingentia; sed si quis causam supremam, seu Deum spectet, qui hæc omnia, ut aiunt ipsi, non certò tantum prævidet, sed etiam homines ad ea destinavit, nec à Davide, inquit, nec Iudâ, aliter fieri poterat.

V. His itaque rejectis, ex Catholicis non pauci affirmant, Deum in decreto efficaci suæ voluntatis, futura contingentia cognoscere: negant tamen Deum in ullo decreto præfinitivo peccata futura præscribere: privatio enim, inquit, in quo situm est formale peccati, non necessariò & infallibiliter positivo peccati annexitur: unde quantumcunque Deus actum aliquem positivum vellet, non tamen propterea vellet hanc negationem, sicque nec in hoc decreto cognosci negatio illa posset, & consequenter cognosci in eo nequit peccatum: ita Bannez 1. part. quest. 14. art. 13. Alvarez d. 10. & alii, qui effectus omnes contingentes à Deo prædefiniri, ac prædeterminari affirmant.

VI. Prima Conclusio: Decretum Dei universali concursu cum causis liberis ad suos actus concurrendi, non est medium sufficiens, per quod, seu in quo Deus cognoscat actum liberum futurum: ita Suarez Opus. de fut. conting. c. 6. Vasquez d. 65. n. 10. Ericc d. 6. c. 3. Tannerus hic, q. 8. dub. 7. Alarcon tract. 2. disp. 2. c. 6. & recentiores communiter. Ratio est: hoc namque decretum constituit causam completam liberam, sicque esse debet æquè ad utramque partem contradictionis indifferens, ac causa creata libera: ergo non magis videri in eo potest effectus, quam in causâ creatâ.

VII. Secunda Conclusio: Si dentur in Deo decreta definitiva infallibiliter, viâ intentionis inferentia actus liberos, salvâ eorum libertate, potest Deus in hujusmodi decretis cognoscere actus futuros contingenter: cum enim voluntas illa, ut suppono, sit efficax, infert effectum; quicquid namque Deus efficaciter vult, erit infallibiliter; quare de Deo dicitur, Omnia quæcumque voluit, Dominus fecit. Unde S. Hilarius lib. 9. de Trinit. Quæ Deus, inquit, facere decrevit, in suâ voluntate cognovit. Sed hoc medium non est universale, cum præfinitio ad res omnes de facto non extendatur, imò ad aliquas extendi nequeat, actus enim pravi prædefiniti non possunt, sed solùm permittuntur.

VIII. Hinc infero primò, res illas, quæ à solâ Dei voluntate pendent, ut sunt Angeli, cateraque in primo mundi exordio, à solo Deo creata, posse in decreto Divinæ voluntatis certò cognosci: cum his enim infallibilem volitio Dei habet connexionem. Sicut ergo Deus intuens suam Omnipotentiam, in eâ cognoscit harum rerum possibilitatem, R. P. Compton Theol. Scholast. Tom. I.

ita intuens decretum illas condendi, non minùs certò cognoscat earum existentiam. Idem est de effectibus miraculosis, quos Deus immediatè per se, vel res aliquas elevando, ut aquam, oleum, aut verba ad gratiam in Sacramentis producendam, efficit.

IX. Infero secundò, Auctores numero quinto citatos, non satis meo iudicio effugere, quod maxime vitare cupiunt, Deum scilicet in suo decreto non videre peccatum: contra enim illos facit, siquidem si Deus efficaciter, ut affirmant ipsi, moveat hominis cuiuspiam voluntatem ad totam entitatem positivam actus peccaminosi, putà adulterii, aut odii Dei, implicare videtur contradictionem, ut Deus totam hanc entitatem videat, & tamen non inde cognoscat peccatum illud, seu privationem; cum omnino certissimè & infallibiliter ad positivum istud sequatur: unde fide certum est, actum illum liberè ac deliberatè elicatum, esse pravum, & peccatum, nec per Divinam potentiam potest non sequi privatio illa, & actus non esse malus. Cum ergo hoc nos certò sciamus, quis putet posse latere Deum?

X. Unde ulterius, cum malitia, seu privatio illa ad positivum peccati omnimodâ necessitate consequatur, superfluum planè in Deo foret aliud decretum, quod ipsi ponunt, malitiæ permissivum; ad quid enim novum decretum illius permissivum, quod impediri nullâ potentiâ potest? Sicut creato leone, supervacaneum in Deo foret decretum, ut in eo emergat negatio equi, aut formicæ?

XI. Infero tertio, in sententiâ non statuente actum Dei liberum adæquatè intrinsecum, sed asserente decretum omne Divinum constitui partialiter per effectum secundum, & connotationem extrinsecam objecti, non posse in actu præfinitivo cognosci effectum ullum futurum, cum nihil in hac sententiâ antecedit, vel formaliter vel virtualiter magis connexionem cum effectu, quàm cum negatione effectus; essentia quippe Divina, quæ sola antecedit, est ad omnia indifferens. Videbitur quidem in hac sententiâ effectus, at non ex vi decreti, sed in semetipso, & ut pars decreti illius constitutiva, cum secundum hunc modum procedendi, decretum Dei de re aliqua producendâ, sit complexum ex entitate seu essentiâ Divinâ, & effectu illo à parte rei ponendo.

XII. Tandem infero, cum in nullo Dei decreto videri possint peccata (utpote ad quæ, salvâ Dei bonitate, nullum dari decretum potest) sed videantur à Deo immediatè in semetipsis; infero, inquam, res etiam alias immediatè in seipsis à Deo videri posse: de quo plura postea, Sect. septimâ.

SECTIO SEXTA.

Vtrum in supercomprehensione liberi arbitri cognosci possit effectus liberè futurus, aut etiam in causis, adjunctâ scientiâ mediâ.

VT res hæc clariùs intelligatur, notandum, quid supercomprehensionis nomine à Theologis intelligatur. Primò itaque, supercomprehensionem aiunt nonnulli esse cognitionem illam, quæ discernuntur ea, quæ ex vi causæ, putà, voluntatis creatæ visæ, internosci possunt, eò quòd naturalem & necessariam cum iis habeat connexionem, quales sunt actus illius possibiles.

IX. Si Deus possit statim promovere hominem ad actum pravum, videtur in illo decreto peccatum.

X. Decretum aliud peccati permisivum, esse superfluum.

XI. Ut effectus cognoscatur in decreto, actus liberi Dei esse debet adæquate intrinsecus.

XII. Sicut peccata, ita & res aliæ videntur à Deo possunt in seipsis.

